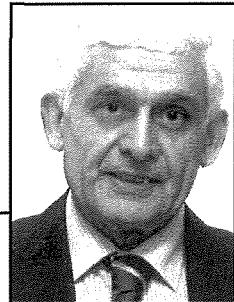

Birkirkara kif jikteb dwarha l-istoriku magħruf Achille Ferres (It-Tieni Parti)

Mario Fenech

F'dan il-kontribut tiegħi fil-programm ta' din is-sena ser inkompli fejn ġallejt s-sena l-oħra b'aktar tagħrif minn dak li kiteb l-Istoriku Achille Ferris fil-ktieb tiegħu "Descrizione Storica Delle Chiese di Malta e Gozo" fis-sena 1866.

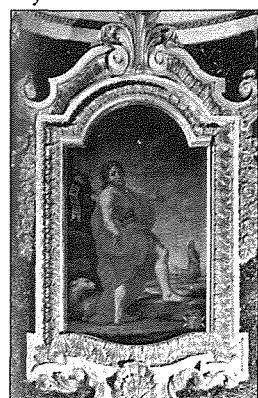
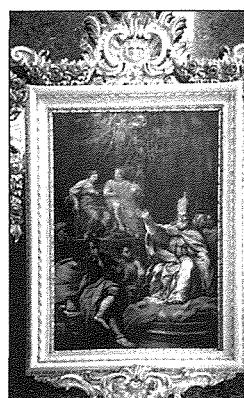
Fis-sena 1646 wara l-mewt tal-Fundatur, (Dun Fippuu Borg) żiddu erba' Kanonċi biex in-numru jkun dak ta' tħnej. Erbgħa oħra żiddu fis-sena 1785 mill-Kan. Dun Pierino Borg. Dawn huma l-Kantur, it-Teżorier, il-Penitenzier u t-Teologu. Għaldaqstant illum il-Kapitlu huwa ffurmat minn erba' Dinjitarji, Prepostu Arċipriet, Dekan, Kantur u Teżorier.

Fl-antik, iż-żewġ Dinjitarji, l-Arcipretura u l-Prepositatura, kienu żewġ Dinjitatjiet separati. Iżda waqt li kien fil-kariga t'Arcipriet Dun Carlo Bellia, fis-sena 1743, kien miet il-Prepostu Dun Alberto Gabrieli. Bellia ġad dem biex jgħaqqad dawn iż-żewġ Prebente u wara diskussionijiet fit-tul huwa kiseb dak li xtaq għaliu u għas-suċċessuri tiegħu. Aktar 'il quddiem fil-kitba tiegħu Achille Ferris kiteb dwar dak li wieħed kien isib fil-Kolleġġjata ta' Sant'Elena fi żmien li fih kien qiegħed jikteb dan it-Tagħrif Storiku.

Fil-Knisja hemm konservati l-Fdalijiet Qaddisa ta' San Costantino Martri li t-Translazzjoni Solenni tiegħu kienet saret f'Awwissu tas-sena 1807. Hemm ukoll il-Fdalijiet tal-Martri San Aurelio li t-Translazzjoni Solenni tiegħu lejn il-Knisja kienet saret nhar il-15 f'Awwissu 1817.

L-istawta ta' San Ġużepp hija opra sabiħa fl-injam tal-Iskultur Vincenzo Dimech.

Il-Vint Artal tal-Fidda tal-Artal Maġġur sar fis-sena 1844, xogħol ta' Saverio Cannataci fuq disinn ta' Giuseppe Hyzler. Kien sar bil-flus li kien ġalla lill-Knisja l-Kan. Teologu Carlo Gatt.

Il-Vint Artal l-ieħor tal-fidda li jintuża fil-Kappella tas-S.S.M.U. Sagament huwa għotja ta' benefattrici tal-Knisja. Inħadem mill-aħwa Busuttil u ntuża għall-ewwel darba nhar is-17 t'Awwissu 1859 għall-festa ta' Sant'Elena.

Il-Kwadru Titulari huwa opra tal-Artist Francesco Zahra li tlesta f'Awwissu tas-sena 1763. Tal-istess artist hemm ukoll dawn il-kwadri. Iż-żeieg kwadri tad-dahla tal-Kor, Sant'Elena qiegħda tqajjem raġel mill-mewt u ż-żwieg tal-Qaddisa. (Hekk jiddeskrivi dan il-kwadru li huwa magħruf bħala l-Konċilju ta' Nicea l-awtur Achille Ferris) Il-kwadru tal-Beata Vergni tar-Rużarju, iż-żeieg kwadri tal-ġnub tiegħu li huma l-Preżentazzjoni fit-Tempju u ż-Żwieg tal-Madonna, u l-kwadru li juri l-Aħħar ċena tal-Appostli fil-Kappella tas-Sagament.

Il-Kwadru tal-Assunzjoni li hemm fuq il-kwadru tal-Kor u ż-żeieg kwadri tad-dahla mal-Kwadru Titulari San Ģwann fid-Deżert u San Pawl fil-Glorja tas-Sema huma xogħol ta' Rokku Buhagiar.

Sabiħ ukoll huwa l-Kwadru tal-Appostlu Sant'Andrija. Il-kwadru żgħir ta' Santa Tereža huwa ta' Michele Bellanti. San Franġisk Saverio huwa ta' Salvo Micallef.

NOTA. F'dan l-artiklu tiegħi ta' dan il-programm wassalt lill-qarrejja dak li kiteb l-Istoriku Achille Ferris bit-Taljan fil-ktieb tiegħu. Ma zidt jew naqqast xejn biex dak li kiteb l-awtur ma nbiddel xejn minnu. Hemm aktar dwar dan is-suġġett f'din il-kitba. Dwar dan inkompli nikteb fil-ħargħ ta' dan il-programm tas-sena d-dieħla.

IL-FESTA T-TAJBA LIL KULHAADD.

